

www.pwc.com

Avoim raportti -kilpailu 2011

Palkintojenjakotilaisuus 10.11.2011

The PwC logo is located at the bottom left of the slide. It consists of the lowercase letters 'pwc' in a bold, black, sans-serif font. A small red horizontal bar is positioned above the 'p'.

Ohjelma

8.30 Kahvitarjoilu

9.00 Avoin Raportti 2011 -kilpailu, PwC

- Merja Lindh: Yleistä vuoden 2011 kilpailusta
- Mikko Reinikainen: Yhdistys- ja säätiölain muutokset
- Juha Laitinen: Uutta verotuskäytännöstä
- Samuli Perälä: Hyvä raportointitapa

10.15 Avoin Raportti 2011 -kilpailun tulokset

- Raadin puheenjohtaja Johannes Koroma

11.00 Tilaisuus päättyy

Kilpailun tavoitteet ja kohderyhmä

- Tavoitteena kannustaa kolmannen sektorin toimijoita raportoimaan toiminnastaan läpinäkyvästi ja laadukkaasti
- Arvioinnin kohteena vuoden 2010 toimintakertomus/vuosikertomus tai vastaava muu raportti, jonka avulla säätiö/yhdistys raportoi toiminnastaan ja taloudellisesta asemastaan
- Tarkoitettu yhdistyksille ja säätiöille, jotka hankkivat varoja julkisin keräyksin tai käyttävät julkisia varoja yleishyödyllisiin tarkoituksiin

Kilpailu muissa PwC-maissa

Kilpailu järjestetään samalla konseptilla myös muissa PwC-maissa:

- Alankomaat
- Ruotsi
- Suomi
- Saksa
- Australia
- Korea

de transparant prijs
voor de beste charitatieve verslaggeving

**Bästa årsredovisning
inom ideella sektorn**

TransparenzPREIS
von PricewaterhouseCoopers

2011
Avoim
raportti

PricewaterhouseCoopers
Transparency awards

Yleistä vuoden 2011 kilpailusta

- Yhteensä 53 osallistujaa, joista 16 jatkoon
- Paljon uusia osallistujia 3/16
- Edelleen merkittäviä kolmannen sektorin toimijoita kilpailun ulkopuolella
- Urheilun ja kulttuurin aloilta ei ole ollut osallistujia
- Ongelmana arvioinnissa edelleen mm. erilaiset tavat esittää taloudellinen informaatio

Palkinto ja raati

- Palkinto myönnetään PwC:n ja raadin luoman kriteeristön perusteella
- Palkintosumma yhteensä 15 000 euroa
- Kilpailun raadin jäsenet ovat
  - Matti Honkala
  - Johannes Koroma (pj)
  - Heikki Lehmusto
  - Leena Niemistö
  - Hanna Nurminen

Yleistä vuoden 2011 kilpailusta

- Positiivista kehitystä erityisesti seuraavilla alueilla:
  - + Raportointi on kehittynyt viime vuosina
  - + Toimintaa kuvataan monipuolisesti
  - + Diagrammit ja kuvat selkeyttävät kuvattavia asioita
  - + Monilla toimijoilla hyvät internetsivut
  - + Yhä useampi kertoo myös muista riskeistä kuin suoraan rahoitukseen ja talouteen liittyvistä riskeistä; esim. vapaaehtoistyöntekijäriskit

Yleistä vuoden 2011 kilpailusta

- Yleisiä havaintoja - puutteita:
  - Taloudellisen informaation riittämättömyys ja esitystapa. Mikä on riittävää ja milloin informaatiota on liikaa?
  - Tuloksen toiminnanaloittainen jaottelu
  - Sijoitusten käypä arvo
  - Lähipiiritapahtumat
  - Rahastojen sisältö ja rajoitukset
  - Varainhankinnan kustannukset
  - Negatiivinen käyttöpääoma/negatiivinen oma pääoma
  - Konsernitilinpäätöksen puuttuessa tulisi kertoa lähipiirissä olevien yhteisöjen ja säätiöiden taloudellisesta tilanteesta sekä yhteisöjen välisistä transaktioista.
  - Liittojen kuvauksessa olisi tärkeää erottaa selkeästi, mikä on keskusjärjestön toimintaa ja mikä on jäsenjärjestöjen toimintaa. Vaikuttavuudesta sen sijaan voidaan puhua kokonaisuutena.

Raati käsitteli seuraavat raportit

- Pienet:
  - Aivovammaliitto ry
  - Autismi- ja Aspergerliitto ry
  - Kaakonkulman Kulttuurimylly ry
  - MLL:n Varsinais-Suomen piiri
  - Pienperheyhdistys ry
  - SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto (***kunniamaininta 2009***)
  - Suomen Valkonauhaliitto ry
  - Zimbabwen AIDS-orvot ry (***voittaja 2007, kunniamaininta 2010***)

- Suuret:
  - Epilepsialiitto (***voittaja 2009***)
  - Hengitysliitto Heli ry
  - John Nurminen säätiö
  - Kriminaalihuollon tukisäätiö
  - Suomen ev. lut. kansanlähetys
  - Suomen Pelastusalan keskusjärjestö
  - Suomen Unicef ry (***voittaja 2010***)
  - Vailla vakinaista asuntoa ry (***voittaja 2008***)

www.pwc.com/fi

Yhdistys- ja säätiölain muutokset

Mikko Reinikainen

Säätiölain uudistaminen

- Säätiölain uudistaminen on osa Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelmaa (22.6.2011).
- Lausuntoyhteenvedo (OMML 15/2011), muutama poiminta:
  - Enemmistö kannattaa säätiöoikeudellista kokonaisuudistusta (verotus erikseen).
  - Hyödyllisyysvaatimuksesta luopuminen.
  - Liiketoiminnan laajempi mahdollistaminen.
  - Tiettyjen säätiötyyppien erityiskysymykset (jatkuvarahoitteiset säätiöt, epäitsenäiset säätiöt).
- Jatkovalmistelusta päätetään syksyllä 2011.

Yhdistyslain uudistaminen

- **Yhdistyslain osittaisuudistus 1.9.2010**
  - Etäosallistuminen, hallituksen tehtävät ja toiminnantarkastus.
  - OM:n ”Yhdistyslakiopas”.
- **Verkkovaikuttamista 2010-luvulla -selvitys (OMSO 1/2011).**
  - Arvioitu yhdistystoiminnan harjoittamista verkossa.
  - Lausuntotiivistelmä (OMML 44/2011).
  - Jatkovalmistelusta päätös keväällä 2012.

- Yhdistysrekisteriasetuksen muutos 1.10.2011: perustamisilmoitus, muutosilmoitus ja purkautumisilmoitus yhtenä (ei enää kolmena) kappaleena.
- Yhdistys- ja säätiörekisterit yhdistyvät yhdistys- ja säätiörekisteriksi 1.1.2012.
- Toiminnantarkastuskertomuksen ohjeistaminen?

Muuta ajankohtaista

- Säätiö ei voinut olla yrityssaneerauksen kohteena, vaikka se harjoitti taloudellista toimintaa. (KKO 2011:79, Ään.)
  - Enemmistö: ” - - yrityssaneerauslain 2 §:ssä on säätiötä lukuun ottamatta lueteltu yleiset oikeusjärjestyksessä tunnustetut taloudellisen toiminnan harjoittamisen oikeudelliset muodot.”
  - Vähemmistö: ” - - säätiön rakenne ja säätiölainsäädäntö [eivät] aseta esteitä yrityssaneeraukselle. Ei ole myöskään perusteita asettaa säätiöitä yrityssaneerauksen osalta eri asemaan kuin taloudellista toimintaa harjoittavia aatteellisia yhdistyksiä.”

www.pwc.com/fi

***Uutta
verotuskäytännöstä***
Juha Laitinen

Kehitysnäkymiä

- EU-komission toimenpiteet Suomea vastaan
  - aikataulu
  - seuraukset
- Oikeusministeriön perustaman Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan verojaoston tulokset
- Valtiovarainministeriön asettaman työryhmän mietintö 31/2009
- Työryhmän jatkotyö hallituksen 17.2.2010 linjausten mukaan
- Valtiontalouden tarkastusviraston selvitys säätiöiden verotuksesta 19.8.2010
- Arvonlisäverotuksen Green paper – lausuntokierros päättynyt
- Verohallinnon ohjeet ”Usein kysyttyä – Yleishyödylliset yhteisöt” ja ”Esimerkkitalanteita yhdistysten ja säätiöiden verotuksesta”

Verohallinnon ohje

- Yhdistyksen tarkoituksena on edistää retkeilyharrastusta. Yhdistyksellä on kuitenkin vain vähäisessä määrin retkeilyyn liittyvää toimintaa yhdistyksen toiminnan muodostuessa lähes yksinomaan rakennusliike- ja perustajaurakointitoiminnasta, jota harjoitetaan elinkeinotoiminnan ehdoin. Yhdistyksen varsinaisen yleishyödyllisen toiminnan jäätyä vähäiseksi yhdistyksen yleishyödylliseen tarkoitukseen liittymättömän elinkeinotoiminnan harjoittamisen johdosta, ei yhdistystä pidetä yleishyödyllisenä yhteisönä.
- Yhdistyksen tarkoituksena on parantaa vanhusväestön elinoloja ja asemaa. Yhdistyksen varsinainen toiminta muodostuu palvelutalon ylläpitämisestä, eikä yhdistyksellä ole muuta toimintaa. Kuten alan yrityksetkin, tekee yhdistys yhteistyötä monien oppilaitosten, omaisten ja vapaaehtoisten kanssa. Yhdistyksen toimintaa ylläpidetään palkatun henkilökunnan voimin ja toiminta on laajaa sekä jatkuvaa. Vanhusten hoito maksetaan kaupungin maksusitoumuksella, eikä yhdistyksellä ole juurikaan muita tuottoja. Tarjottavan palvelun hinta vastaa alan yritysten normaalia hintatasoa. Yhdistystä ei voida pitää yleishyödyllisenä yhteisönä.

Viimeaikaisia linjanvetoja oikeuskäytännöstä KHO 2011:89

- Verohallinto on viime aikoina vedonnut yleishyödyllisten yhteisöjen verotuksessa useasti konserni- ja intressipiirijätteluun
- Tuoreessa ratkaisussa veronsaajien oikeudenvilvontayksikkö vetosi elinkeinotulona verottamisen perusteena konserni- ja intressipiirijätteluun.
- KHO katsoi, etteivät osakkeet kuulu säätiön elinkeinotoiminnan tulolähteeseen eikä näiden osakkeiden myynnistä saatu luovutushinta näin ollen ollut säätiön veronalaista tuloa.

Edunvalvonta – Liiketoiminta – Jäsenmaksu

KHO 2011:75

- Jäsenmaksu ei ole vastike yhdistyksen jäsenelle suorittamista palveluista. Yhdistys ei voi hakeutua alv-velvolliseksi, eikä saa vähentää kustannuksiin sisältyvää arvonalisäveroa
- Yhdistyksen toiminnan ja sen yksittäiselle jäsenelle koituvan hyödyn välillä ei ole välitöntä yhteyttä
- Yhdistyksen toimintaa ei kokonaisuudessaan voida pitää liiketoiminnan muodossa harjoitettuna toimintana

---

Kehittämishanke - KHO 5.2.2010/191

- Yleishyödyllinen yhteisö oli hakeutunut arvonlisäverovelvolliseksi
- Liikevaihto lähes kokonaan verollisista neuvontapalveluista
- Kyseessä vuosina 2008-2011 toteutettava kehittämisvalmennushanke
- Rahoituksesta 90 % julkista rahoitusta, 10 % yksityistä osallistujien rahoitusta
- Yhdistys vastasi hankkeen kokonaishallinnosta ja talousseurannasta
- Hankkeella tarjottiin siinä mukana oleville yrittäjille mm. kehittämistä tukevaa asiantuntijapalveluita, myöhemmin palveluja myös ulkopuolisille

KHO:

Kehittämishanke tapahtui liiketoiminnan muodossa ja osana taloudellista toimintaa. Yhdistyksen oli maksettava arvonlisävero hankkeen yhteydessä tapahtuvasta asiantuntijapalvelujen myynnistä. Yhdistyksellä oli vähennysoikeus hankkeeseen liittyvien hankintojen osalta.

Jäsenlehti – AVL 56 § Painotyön myynti yleishyödylliselle yhdistykselle veroton

- Jäsenlehden painoksen osto verotonta, jos kysymys
  - yleishyödyllisen yhteisön jäsenlehdestä
  - joka ilmestyy vähintään 4 kertaa vuodessa
  - lehti julkaistu pääasiassa jäseniä tai jäsenyhdistyksiä varten
  - yhdistys ei harjoita sanoma- ja aikakauslehtien osalta myyntiä liiketoiminnan muodossa
- HE 52/2011: tilausmaksujen verokannan korottamisella (9 %) ei ole vaikutusta jäsenlehtien verotukseen
- Onkohan sittenkin?

Veroilmoituksen antaminen

- **Yhdistyksen tai säätiön pitää täyttää ja antaa veroilmoitus:**
  - Jos se on saanut esitäytetyn veroilmoituslomakkeen tai erillisen kehotuksen veroilmoituksen antamiseksi
  - Jos yhdistyksellä tai säätiöllä on verovuonna ollut veronalaista tuloa
  - Jos yhdistyksen tai säätiön omistaman kiinteistön tiedot ovat muuttuneet (myös yleishyödyllinen yhteisö)
  - Jos yhdistys tai säätiö on tilikauden aikana myynyt tai ostanut kiinteistön
  - Vaikka yhdistyksellä tai säätiöllä ei vielä aloittamisvuonna olisi ollut varsinaista toimintaa
  - Jos toiminta on muuttunut edelliseen verovuoteen verrattuna eikä tulojen verovapaudesta ole täyttä varmuutta.
- Yleishyödylliselle yhdistykselle tai säätiölle myönnetty veronhuojennus ei vapauta veroilmoituksen antamisesta.
- Puutteellisesta, myöhästyneestä tai kokonaan antamatta jätetystä veroilmoituksesta voi seurata veronkorotus.

www.pwc.com/fi

Hyvä raportointitapa

Samuli Perälä

Hyvä raportointitapa

Neuvoja kolmannen
sektorin läpinäkyvään
raportointiin

Hyvä raportointitapa

- 01 Raportoi sidosryhmille – laadi vuosikertomus
- 02 Huomioi eri sidosryhmien intressit
- 03 Kuvaa toiminta ja tavoitteet selkeästi
- 04 Kerro toiminnan rahoituksesta – yhdistä toiminta-ajatus lukuihin
- 05 Esitä taloudellinen asema selkeästi
- 06 Varmista, että tilinpäätös ja toimintakertomus ovat kirjanpitolain mukaisia
- 07 Kuvaa konsernin rakenne ja toimintaperiaatteet

Hyvä raportointitapa

08 Ole huolellinen tilintarkastuskertomuksen kanssa

09 Raportoi johtamisesta, organisaatiosta ja valvonnasta

10 Keskity olennaisten asioiden raportointiin

11 Pyri kirjoittamisessa selkeyteen ja yksinkertaisuuteen

12 Käytä diagrammeja, taulukoita ja graafeja

13 Havainnollista kuvituksella

14 Hyödynnä uusia ajatuksia ja näkemyksiä

15 Suunnittele sidosryhmäraportin jakelu

www.pwc.com/fi

Avoim raportti – kilpailun tulokset

Johannes Koroma

Raadin terveiset

- Pienten yhdistysten ja säätiöiden sarjan raportit yleisesti ottaen korkeatasoisempia kuin suurten yhdistysten ja säätiöiden sarjassa
- Toiminnan tuloksellisuutta arvioitu ilahduttavan usein
- ”Kansalaisjärjestötoiminnan alamäki alkanut”, jossain raportissa todettiin esimerkiksi, että pelätään RAY:n rahoituksen vähenemistä
- Raati kaipaisi raportteihin selkeämmin mukaan arvioita tulevaisuudesta, ei pelkästään toteamusta että riskejä on
- Raporteissa kielellisesti suurta vaihtelua, samoin raporttien ulkoasuissa
- Osassa raporteista liikaa sisältöä ja haluttua asiaa vaikea löytää
- Kuvateksteihin kannattaisi kiinnittää huomiota, osa lukijoista lukee pelkästään ne

Voittaja: Suuret yhdistykset ja säätiöt

2011
Avoin
raportti

Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys

- Raportti hyvin jäsennelty
- Ei haittaa vaikka raportissa on paljon sisältöä, tarvittava tieto löytyy helposti
- Yhdistyksen toiminnasta eri toiminnan aloilla kerrottu seikkaperäisesti
- Julkaisun kansi kiinnostava, raportissa hyvät kuvat
- Raportissa ei mainintaa riskienhallinnasta
- Talousosio (joka kattaa hallinnon, johtamisen & valvonnan, yhteistyön kansainvälisten organisaatioiden kanssa, varainhankinnan ja muun rahoituksen, sekä taloudellisen tuloksen) voisi olla kattavampi
- Yhdistyksen säännöt voisi kokonaisuudessaan liittää internetsivuille

Kunniamaininta: Suuret yhdistykset ja säätiöt

Kriminaalihuollon tukisäätiö

- Raportti hyvin jäsennelty
- Organisaatio kuvattu selkeästi
- Raportti informatiivinen, helposti lähestyttävä ja kiinnostava
- Toiminnan sisältö ja tavoitteet esitetty selvästi
- Säätiöllä hyvät internetsivut
- Tilinpäätöstiedot niukat
- Riskejä ja toiminnan rahoitusta olisi voinut kuvata enemmän
- Vakavarainen säätiö ja kiinteistöomaisuutta kertynyt – asiaa voisi avata enemmän

Voittaja: Pienet yhdistykset ja säätiöt

2011
Avoin
raportti

Kaakonkulman Kulttuurimyly ry

- Raportointi on poikkeuksellisen avointa ja laajaa toiminnan laajuuteen nähden.
- Myös toimintaan liittyvistä epävarmuuksista on mainittu.
- Analyysi medianäkyvyydestä sisältyy raporttiin.
- Vapaaehtoistoiminnan laajuudesta on kerrottu sekä esitelty henkilöstö.
- Toiminnan sisältö ja tavoitteet sekä vaikuttavuus tulevat hyvin esille.
- Internetsivut ovat erittäin kattavat ja informatiiviset (paljon lisätietoa historiasta, hallinnosta ja toiminnoista)

Kunniamaininta: Pienet yhdistykset ja säätiöt

2011
Avoin
raportti

Autismi- ja Aspergerliitto ry

- Hyvä raportti visuaalisesti, hyvät graafit
- Raportti rakenteeltaan selkeä
- Raportissa tuottojen ja kulujen selvityksiä monipuolisesti
- Organisaatiokaavio selkeyttää liiton, jäsenyhdistysten ja jäsenyhdistysten välistä suhdetta
- Internetissä tiedot jäljessä
- Tilinpäätösosioon ei sisälly toimintakertomusta
- Raportissa ei riskien kuvausta

Lisätietoja

www.pwc.com/fi/ar